

Hvordan utnytte Sauekontrollen til bedre drift?

Grethe Ringdal, Nortura

Mina Klaseie, Animalia

Hvem er vi?

Mina Klaseie

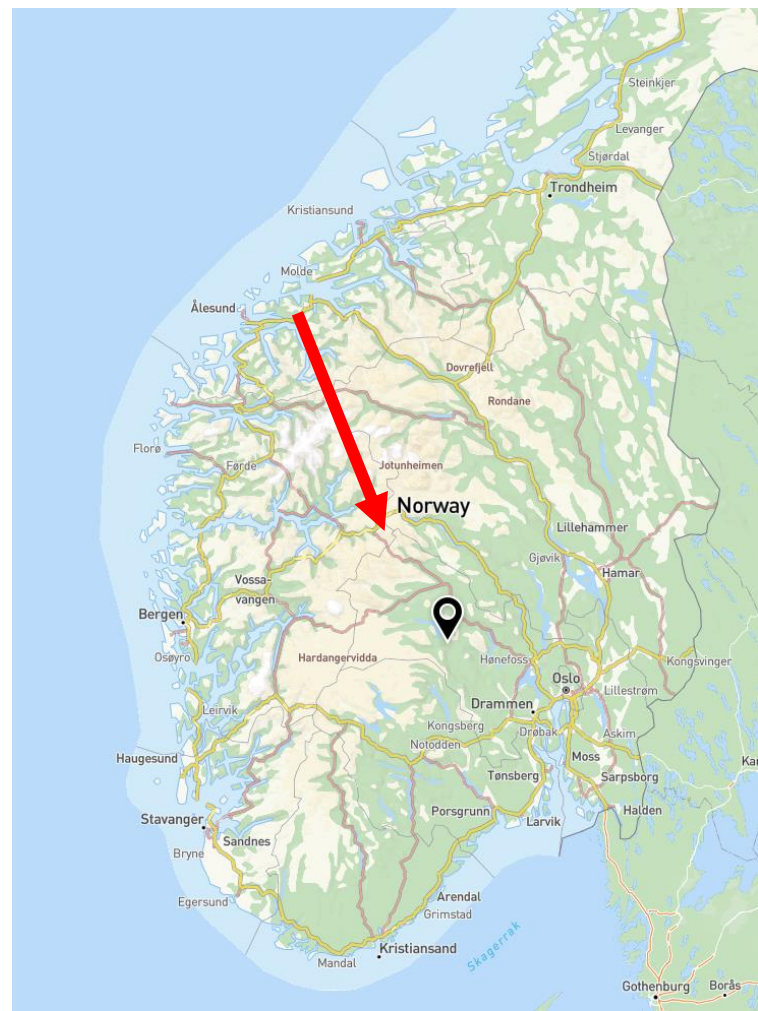
Klaseie Arstun gård, Eidsvoll

Grethe Ringdal

Nordre Borge, Nore og Uvdal

Saukontrollen er være eller ikke være!

- *For fellesskapet*
 - Forskning
 - Avlsarbeid
- *For sauebonden*
 - Utvalg til liv og slakt
 - God oversikt
 - Dokumentasjon
 - Finne forbedringer

Planlegge → handle → se resultater

Oppslagstavla

- Fire perioder i løpet av året
- Snarveier til aktuelle registreringer og rapporter
- Mulig å bytte sesong

**Sesongene er datostyrt
skifter automatisk:**

15/10-04/01: Paring

05/01-14/03: Fostertelling

15/03-31/05: Lamming

01/06-14/10: Beite

Fostertelling 		< Paring Lamming >	
Registreringer	Rapporter	Statistikk	
Fostertelling	Fostertelling	Søyer med fostertelling	12
	Forventa lamming	Gj.snitt ant. fostertelte lam pr søye	1.75
		Gj.snitt fostertelte lam pr drektig søye	2.33

- Min side
- Egne valg
- Innsyn
- Ekstern tilgang
- Ofte stilte spørsmål
- Logg ut

Min oversikt

Innmeldte dyr 115 - per 09/02/22

Paring		
Registreringer	Rapporter	Statistikk
Paring	Avlsplan	Søyer med paring 108
	Værliste	Søyer uten paring 0
	Innavl	Søyer inseminert 11
	Noteringsliste paring	Omløp semin % 11.5

Siste innlesinger		
Indekser	14/12/2021	
Slakt	18/11/2021	Totalt 10
Helse	03/11/2021	

Varslinger

Ingen varslinger

Snarveier

- Bjellenr
- Værliste
- Etiketter
- Endre hendelser
- Noteringsliste høst
- Vekt- og slakteresultat vær

Endre +

Varslinger

Manglende utrangeringsårsaker	13
Inaktive dyr	52
Avviste slakt	23
Flokkbehandlinger til fordeling	5
Manglende lamminger (2022)	104
Dyr ikke sluppet	116

Værliste

Lamming

Velg registreringsmåte selv

- Noteringsbøker
- Noteringslister
- Nettbrett/mobil
- Led-Sau
- Lesestaver (BioControl, Tru-Test, Gallagher, TePari, Allflex)

VÅRLISTE

Individnr mor	Paringsdato	Lammingsdato*	Får til lamma	Antall døde (1)	Utmeldingsdato	Spenestørrelse	Lammnr	Kjønn
	Lammingsdato	Lammingskode*	Fars rase*	Ant. død før merking (1)	Utmeldingskode*			
60003	9/12 5/5			2			10022	1
60006	7/12 5/5			1	3			
60011	13/12 10/5			1			10043 2 10044 1	
60021	14/12 12/5						10049 2 10050 2	
60068	9/12 8/5			1			10060 2 10061 1	

ANIMALIA Sauekontrollen

Lamming

Gå til liste > Valg v

Mor*

Individnr X

Lammingsdato*

dd.mm.åå 📅

Lammingskode*

8.Ukjent lammingsforløp v

Antall fødte lam*

Velg v

Spenestørrelse

Finn din løsning. Bruk det du er fornøyd med.
Bli en god Sauekontrollbruker. Registrer fortløpende!

Registrer fostertellingsresultatene!

Fostertelling ☆

Søye *

Dato *

Antall foster *

00059 (2020)

23.01.23

3

Lagret

Slett

Individnr

dd.mm.åå

Antall

Lagre

Slett

Lagre alle

Masseregistrer

Valg ^

Utvidet registrering ^

Paringsdato

Vær

Notat

Etiketter

Smil

Gå til Innlesning >

Legg til lammingskode 4 tom ^

Aldri

På søyer med 0 foster

Endre masseregistrering

Innlesninger ☆

Ny innlesning +

Veing

Fostertelling

Individ

Drektighetslengde

- Velge drektighetslengde
 - Gjennomsnitt for søya
 - Rasevis
 - Antall dager (146 dager standard)
- Fra registrering paring eller Egne valg
- Individkortet viser drektighetstid

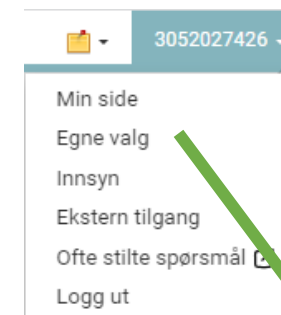
Individkort 99024 😊😞 GS

Opprinnelsesmerke: 2730740/99024 Navn: 1818008108

Fødselsdato: 28/04/19 Kjønn: Søye

Basis Paring/Fostertelling Lamming Veing Helse Holdvurdering Inn-/Utmelding Slakt Indeks Beite/Binge / Tilsyn Notat Etiketter Avdrått

Type	Dato paring	Vær	Værnavn	Værrase	Dato fostertelling	Antall foster	Forventet lamming	Dato lamming	Lammingsvær
Semin - frossen	12/12/21	201956715	FRAMNES ELG	Norsk kvit sau	19/02/22	1	07/05/22 (146 d)	09/05/22 (148 d)	201956715
Semin - frossen	06/12/20	201741546	LARS MOEN	Norsk kvit sau	17/02/21	3	01/05/21 (146 d)	02/05/21 (147 d)	201741546
Semin - frossen	06/12/19	201741498	GULL KNIPPET	Norsk kvit sau	16/02/20	3	30/04/20 (146 d)	27/04/20 (143 d)	201741498

Gjennomsnitt drektighet per søye

Antall dager drektig

146

Bruk ulik tid per rase

Gammalnorsk spæl - 66 søye(r)

Antall dager

Shropshire - 2 søye(r)

Antall dager

Forventa lamming

- Noteringsliste i fjøset i lamminga
- Planlegg
 - Seminlam som ikke skal bli kopplam
 - Søyer som kan gå med tre

Forventa lamming ☆

Totalt 176 rader.

174 para søyer, 174 fostertellinger, 380 foster, 9 lamminger, 0 merke lam

Søye	Paringsdato	Paringstype	Forventet lammingsdato	Antall foster	Lammedato	Lammingskode	Vær	Navn
20034	20/11/22	Semin - frossen	15/04/23	1			201975008	MYRHEIM
00046	21/11/22	Semin - frossen	16/04/23	3			202054376	JACOBS MEHANK
00193	21/11/22	Semin - frossen	16/04/23	2			202054378	FLØKSANDS RUFSEN
00194	21/11/22	Semin - frossen	16/04/23	3			202041355	SOLBREKKGOSI

Kvitteringsliste for året før

Forventa lamming ☆

> Vis søkekriterier Totalt 135 rader.

125 para søyer, 123 fostertellinger, 265 foster, 127 lamminger, 267 merka lam

Søye	Paringsdato	Paringstype	Forventet lammingsdato	Antall foster	Lammedato	Lammingskode	Vær	Navn	Antall fødte	Antall dødfødte	Antall døde før merking	Antall merkede	Burd vår
00002	24/11/21	Semin - frossen	19/04/22	1	18/04/22	Ukjent lammingsforløp	201741547	LILLE MOEN	1			1	2
00046	22/11/21	Semin - frossen	17/04/22	2	13/04/22	Ukjent lammingsforløp	201963144	DOLE	2			2	2
10051	21/11/21	Semin - frossen	16/04/22	1	16/04/22	Ukjent lammingsforløp	201824628	EMIL	1			1	1
10055	23/11/21	Semin - frossen	18/04/22	1	17/04/22	Ukjent lammingsforløp	201741547	LILLE MOEN	1			1	1

Utvidet registrering

- Fleksibilitet – dine registreringer, dine valg
- Noen valg er visning, andre registreringsmulighet
- Tidsbesparende
- Lær deg å bruke det!

Utvidet registrering ^

Kjønn

O-indeks

Tilvekst

Alder

Hold

Livlam

Slaktedyr

Kåringskandidat

Fravendt

Notat

Etiketter

Smil

3035003494

Hjelp

Valg ▾

Lagre alle

Valg i registrering lamming

Valg ^

Utvidet registrering søye v

Utvidet registrering lam v

Gå til Manglende lamminger >

Utfylling av nummer på lam v

Nummerserie på lam v

Utvidet registrering ^

Søye ^

- Speneantall
- Spenestørrelse
- Utmelding
- Notat
- Etiketter
- Smil

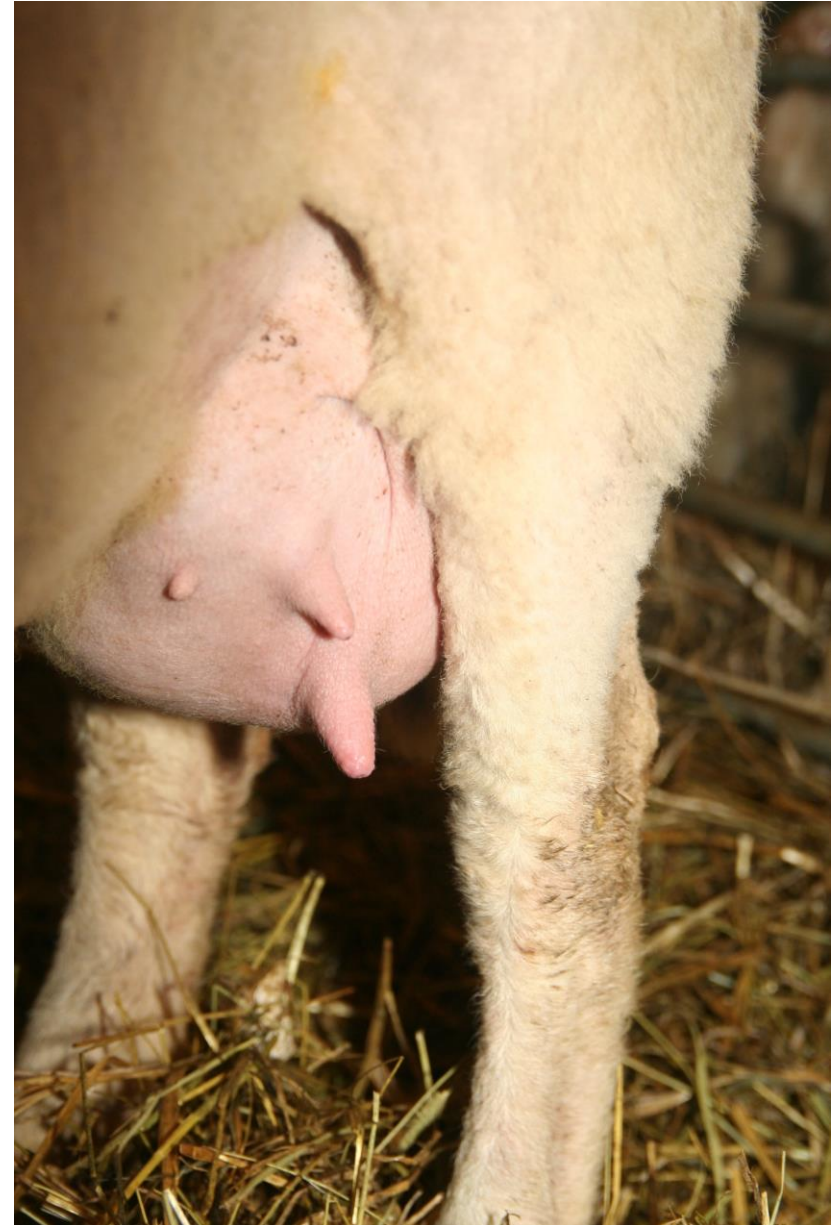
Lam ^

- Fødselsvekt
- Fødselsvekt dato
- Vårvekt
- Farge/tegning/mønster
- Horn
- Fravendt dato
- Fødselshjelp

Speneantall – Nyhet!

- Viktig data for å lære genetikken bak speneantall
- Totalt antall speneanlegg
- Registreres i lamming – flere muligheter kommer i løpet av 2023

Etiketter

- Ditt eget personlige merkesystem
- Lag etiketten «slakt 2023»
- Søkbare i Besetning og de fleste rapporter

Etiketter ★

Endre masseregistrering ✔ 0 rader lagret, ⚠ 1 rader endret, ❌ 0 rader feilet Lagre (ingen valgt)

☐	Individ *	Etiketter *	
☐	⚠ 88002 (2018) ✔		Lagre
☐	✎ <input type="text"/> i	<div style="border: 1px solid #ccc; padding: 5px;"><ul style="list-style-type: none">brune flekkerdårlige beinhopper gjerderlivdyrsalgmarispenemarispenermyostatinskal slaktes</div>	Lagre

Smil/surt fjes

- Enkel merking av
 - Gode dyr 😊
 - Dårlige dyr 😞
- Lammingsregistrering – velg fjes i Utvidet registrering

Øremerke	Notater	Smil	Fødtår▲	Kjønn
12345		😊	2011	Søye
20001		😊	2012	Søye
50199		😞	2015	Søye

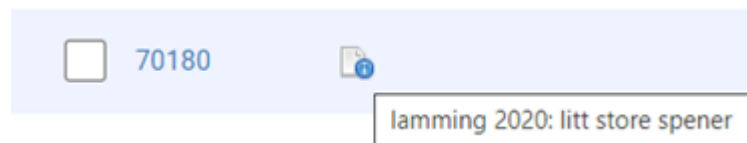
Individkort 50078 😊 😞

Notater på dyra

- Utvidet registrering

- Besetning

- På individkortet

Individkort 00003

Opprinnelsesmerke: 2710195/00003 Navn:
Fødselsdato: 13/04/20 Kjønn: Søye

Basis Paring/Fostertelling Lamming Veiling Helse Holdvurdering Inn-/Utmelding Slakt Indeks Belte/Binge / Tilsyn **Notat** Etiketter Avdrått

- Oppslag manglende utrangeringsårsak

Manglende utrangeringsårsak ☆

For avlsarbeidet er det ønskelig med bedre kunnskap om hvorfor søyer utrangeres. Legg derfor inn utrangeringsårsak på slakta søyer. Lista viser søyer som er slaktet innenfor siste 12 mnd.

Antall rader: 6

✓ 0 rader lagret, ⚠ 0 rader endret, ❌ 0 rader feilet

Øremerke	Slaktedato	Notat	gnose	
00003	16/11/22	store spener, sidt jur - slaktes		Lagre
70058	23/11/22	-- Velg --		Lagre

Utnytt mulighetene i Beite/binge

- Oversikt over besetningen i fjøs og beite
- Resultater på ulike beiter/binger
- Enkel masseregistrering
- Registrering av paring
- Historikk
- Tilsynsliste ved slepp, tilsyn og sank

Tilsynsliste - Mobekken

Pr. dato 06/02/23

Beite/bingetype Innmark

Areal

Totalt antall dyr: 37 Værer Søyer Lam

1 32 4

Søyer

Øremrk	Navn	Lam	Bjelle	Inndato
60022		30007	hj	29/05/22
60505		30004, 30005, 30006	Hj	29/05/22
70180			Hj	23/05/22
00083				29/05/22

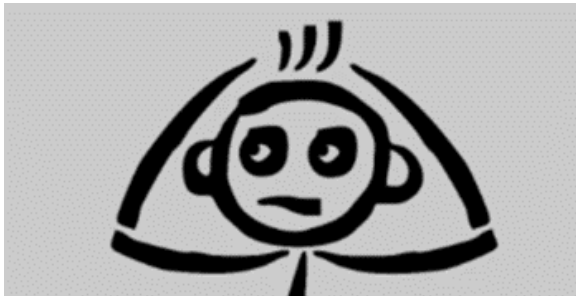
Lam

Øremrk	Kjønn	Far	Mor
30004	Søye	202212487 Kjellmanns Ullgutt	60505
30005	Vær	202212487 Kjellmanns Ullgutt	60505
30006	Søye	202212487 Kjellmanns Ullgutt	60505
30007	Vær	202212487 Kjellmanns Ullgutt	60022

Tips Beite/binge

- Når du avslutter en sesong og ikke skal bruke det om vinteren: flytt alle livdyr til en binge kalt "Hjem" eller "Fjøset"
- Viktig å prøve, mulig å nullstille

Administrer beite/binge ▾

Lag ny beite/binge

Slett alle flyttinger

Slett alle beite/binger

Slipp/sank

- Registrering, masseregistrering eller automatisk via flytting i beite/binge.
- Automatisk sankning ved vekt etter 1.aug. voksne og lam.
- Rapporten Manglende sankning. Enkel utmelding av siste som mangler.

Manglende sankning 2023 ☆

Søyer og lam

Totalt 2 søyer og 1 lam

Søye nr	Bj.nr	Lam nr	Sanket?
50078	7	30001	
		30003	Ja
00046	153	Uten lam	

Søye mangler

Totalt 0 rader.

Søye nr	Bj.nr
---------	-------

Lam mangler

Totalt 0 rader.

Lam nr	Søye nr
--------	---------

Gå til utmelding med manglende dyr

Lås tabelloverskrifter:

Beitebruk er viktig å loggføre!

- Produksjonstilskudd til dyr på beite:
 - Antall dyr på beite
 - Slippdato og sankedato
 - Hvilke beiter dyra har vært på i ulike tidsrom
- Bruk beite/binge og eller slipp/sank

Lag egne visninger i Besetning

- Heter visning i nye Besetning, tidligere Egendefinerte rapporter
- Hvorfor?
 - Slippe å klusse til Besetning for utplukk man bruker innimellom
- Kolonnevalg, søk og sortering lagres.

Besetning (148 dyr)

Masseregistrer Filtrer ▾ Visning ▾

☐	Øremerke	Født år	Kjønn	Navn
☐	00533	2019	Søye	
☐	20002	2022	Søye	
☐	80008	2018	Søye	
☐	34002	2019	Vær	Håkon

Velg visning

- Besetning Min visning Utmeldingsliste Slakteliste Veievisning Annet
 Lammingsvisning Mor & far Slaktevisning2 test Basis med indekser

Lagre

Lagre som ny

Slett

Eksempel "Solgte dyr"

- Hvem solgte jeg hvilke dyr til i fjor?

Solgte ✎

Lås tabelloverskrifter:

Masseregistrer (ingen valgt) ▾

Velg kolonner

☐	Øremrk	Kåringnr	FødtDato	Kjønn	Rase	Utdato	Utkode	Kjøper	KjøperNavn
☐	60503		01/04/16	Søye	K.spæl	09/01/23	Solgt	2738547	2738547
☐	20100		22/04/22	Søye	K.spæl	04/01/23	Solgt	3035042070	Gunvær Krølltopp
☐	22557	202227334	24/04/22	Vær	K.spæl	04/01/23	Solgt	3037005455	Ola Lammerud

Eksempel "Utårsak"

Utårsak

Lås tabelloverskrifter:

Masseregistrer (ingen valgt) ▾

Velg kolonner

☐	Øremrk	Fødtår	Kjønn	Rase	Utdato	Utkode	Utårsak
☐	30030	2013	Søye	K.spæl	01/09/22	Slaktet	Alder
☐	50015	2015	Søye	NKS	15/02/22	Slaktet	Ikke drektig
☐	50173	2015	Søye	NKS	01/09/22	Slaktet	Spener og jur (form og plassering)
☐	60125	2016	Søye	K.spæl	01/09/22	Slaktet	Spener og jur (form og plassering)
☐	90212	2019	Søye	NKS	01/09/22	Slaktet	Mastitt (jurbet.) - mild,moderat,alvorlig
☐	90301	2019	Søye	NKS	01/09/22	Slaktet	Mastitt (jurbet.) - mild,moderat,alvorlig

Eksempel "Lesestav"

- For de som vil ha sorteringsfiler til lesestav for eksempel før paring eller ved sortering til liv/slakt

Lesestav ✎

> Vis søkekriterier Vis 250 av totalt 176 rader.

☐	EID	LåstVær
☐	578 271019550078	202212489
☐	578 271019550199	202212489
☐	578 271019560014	202212542
☐	578 271019560022	202212542
☐	578 271019560060	202212542
☐	578 271019570016	202212542
☐	578 271019570058	202212489

Utfasing av app – oppgradering av web

- Sauekontrollen App avvikles fra 31.12.2023
- Webversjonen oppgraderes og overtar
 - Mobilvennlig
 - Raskere individoppslag
 - Offline bruk – konklusjon tas høsten 2023
 - Mulig å bruke lesestaver mot weben

ANIMALIA SAUEKONTROLLEN

ANIMALIA Sauekontrollen Hjelp

Min oversikt

Innmeldte dyr 233 - per 06.01.23

Besetning (206 dyr)

Filterer Visning Valg

Q 16

☐	Øremerke▲	Fødtår	Kjønn	Rase
☐	00001	2020	Søye	NKS
☐	00002	2020	Søye	NKS
☐	00046	2020	Søye	K.spæl
☐	00059	2020	Søye	F.Spæl
☐	00076	2020	Søye	NKS
☐	00078	2020	Søye	NKS

Masseregistrer

00016 Søye K. Spæl L, FV

Soløst av Østre Vølen

30.05.2020 | 2 år, 8 mnd

Far: [201626071, FJELLDJUP, 2730806/60103 \(2016\)](#)

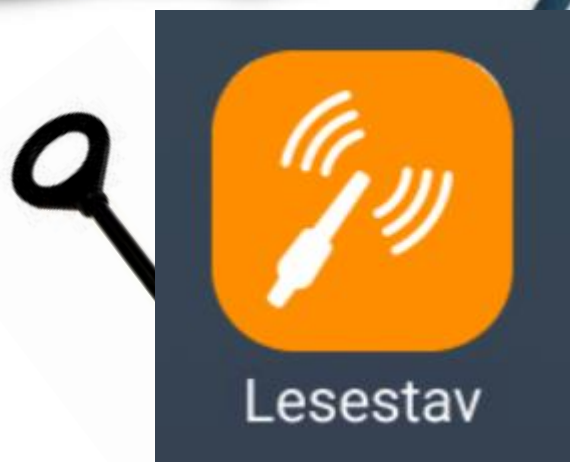
Mor: [90542 \(2019\)](#)

Indeks: 112

Binge 2

Bjellenr: 208

RFID-løsning direkte inn i weben for Android

RFID-løsning direkte inn i weben for iOS

Middeltall

- Viser utviklingen
- Nøkkeltall
- Praktisk nytte for meg:
 - Beite
 - Rase
 - Årganger

Studér rapporten sammen med kollegaer eller rådgiver!

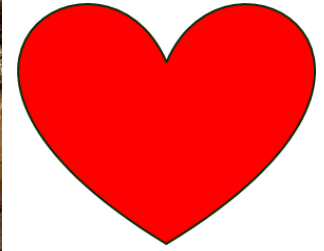
	2021	2018	2015	2010	2005
Avlivet	5 / 2.1 %	8 / 3.3 %	7 / 2.5 %	0	1 / 0.8 %
Slaktet	42 / 17.4 %	38 / 15.8 %	60 / 21.1 %	59 / 30.7 %	26 / 20.5 %
Solgt	0	15 / 6.3 %	0	1 / 0.5 %	0
Vekter/tilvekster					
Gj.snitt vårveiedato/alder (dager)	16.06 / 41	10.06 / 35	21.06 / 46	14.06 / 38	06.06 / 32
Gj.snitt høstveiedato/alder (dager)	31.08 / 118	04.09 / 121	15.09 / 132	20.09 / 136	22.09 / 140
Gj.snitt fødselvekt/ant. f.veide	5.4 / 378	5.2 / 378	5.5 / 516	0	0
Gj.snitt vårvekt*/ant. v.veide	20.8 / 352	19.3 / 355	22 / 456	15.9 / 188	15.9 / 185
Gj.snitt høstvekt*/ant. h.veide	45.1 / 344	46.8 / 349	47.3 / 443	41.3 / 215	41.2 / 190
Totalavdrått pr. søye *	79.6	79.7	79.9	63	69.2
Tilvekst f-v*	379	414	361	0	0
Tilvekst v-h*	314	318	294	255	238
Tilvekst f-h*	336	344	316	0	0
Tilvekst f-sl*	148	154	132	0	0
Slakt					
Gj.snitt slaktevekt*/ant. slvekter	21.6 / 263	22.3 / 253	21.7 / 290	18.8 / 144	19.3 / 119
Gj.snitt slakteklasse*	9.1 (R+)	9.4 (R+)	9.1 (R+)	8.3 (R)	7.6 (R)
Gj.snitt fettgruppe*	5.7 (2+)	6.3 (2+)	6.3 (2+)	5.2 (2)	5.1 (2)
Fettrekk*	1 / 0.4%	15 / 5.9%	14 / 4.8%	1 / 0.7%	2 / 1.7%
Gj.snitt alder ved slakt (dager)*	130	130	146	156	164
Kopplam					
Gj.snitt høstvekt/ant. h.veide	42.9 / 12	35.1 / 8	45.7 / 22	28.1 / 9	0
Tilvekst f-h	405	327	354	0	0
Gj.snitt slaktevekt/ant. slvekter	20 / 17	15.9 / 18	15.3 / 48	17.2 / 4	0
Gj.alder ved slakt (dager)	101	79	85	274	0

Bruk Livsløpsproduksjon i jakten på de gode mordyr!

- Viser søyenes produksjon
- Sorter etter nøkkeltall
 - Lammetap
 - Avdrått
 - Slakteresultater
- Sammenlign
 - Raser
 - Årganger
 - Fedre
- Analyser videre i andre rapporter

Eksempel livsløpsproduksjon søye

Lammetall

Avdrått

Slakteresultater

De beste søyene merker du ikke, de klarer seg selv.

Søyenr	O-ind	Ant lamminger	Merka lam (snitt/ant)	Dødf / død f.mrk	Lam tapt	Solgt	Høstvekt (snitt/ant)	Korr høstvekt	Totalavdrått	Slaktevekt (snitt/ant)	Klasse	Fett	Sl.tilv.	Alder ved slakt	Siste søyevekt	Avdrått pr kg søyevekt
33004	105	9	2,6/23	0	1	0	45,2/19	50,5	859	22,9/9	U-	2	147	141	89	0,51
66031	115	6	2,5/15	0	0	7	49,1/15	52,8	737	24,5/3	U-	2+	156	139	96	0,51
88030	98	4	2,2/9	0	3	1	46,8/6	49,6	281	21,1/5	R	2	132	141	104	0,45

Vekt- og slakteresultat

Oppvekst,
status

Vekter
og tilvekster

Slakteresultater

Utmelding

Vekt- og slakteresultat søye ☆

Skjul lamrader

Totalt 3 søye(r) og 7 lam.

Sum og snitt: Kopplam og fravendte er utelatt fra høstvekt og slakteopplysninger. Kopplam er i tillegg utelatt fra vårvekt.

Lås tabelloverskrifter

Øremrk	Indeks	Sum høstvekt	Lamn	Kjonn	Mrk	Fødselsvekt	Vårvekt	Tilv. vår	Høstvekt	Tilv. høst	Slaktevekt	Klasse	Fett	Tilvekst f-sl	Alder slakt	Ut dato	Ut kode
60022	119	790				47	17,8	368	39,5	313	21,5	R	2+	131	146		
			20099	Søye		50										04/05/22	Avlivet
			20100	Søye	L	43	16,5	339	37,5	296							
			20101	Vær		47	19,0	397	41,5	349	21,5	R	2+	131	146	15/09/22	Slaktet
80164	114	78				57	16,7	313	39,0	289	20,7	R+	2-	122	146		
			20400	Søye	L,FV	56	14,0	240	41,0	334							
			20401	Vær		56	18,0	354	39,0	290	21,3	R+	2-	127	146	28/09/22	Slaktet
			20402	Vær		59	18,0	346	39,0	288	20,0	R+	1+	117	146	28/09/22	Slaktet
10006	119	51				7,6	25,5	577	51,0	406							
			20182	Vær	KÅ	7,6	25,5	577	51,0	406							

Oppsummering

- Gjør gode forberedelser før lamminga starter
- Lær deg å bruke de nye registreringsbildene
- Prøv ut beite/binge og slipp/sank
- Bruk weben på mobil – nå også med RFID-leser tilkoblet
- Lær deg å finne de gode mordyra (og ikke minst de dårlige)
- Og husk: shit in, shit out- bli en flink bruker av Sauekontrollen – det lønner seg 😊

Målet er nærmere enn du tror

Takk for oss

